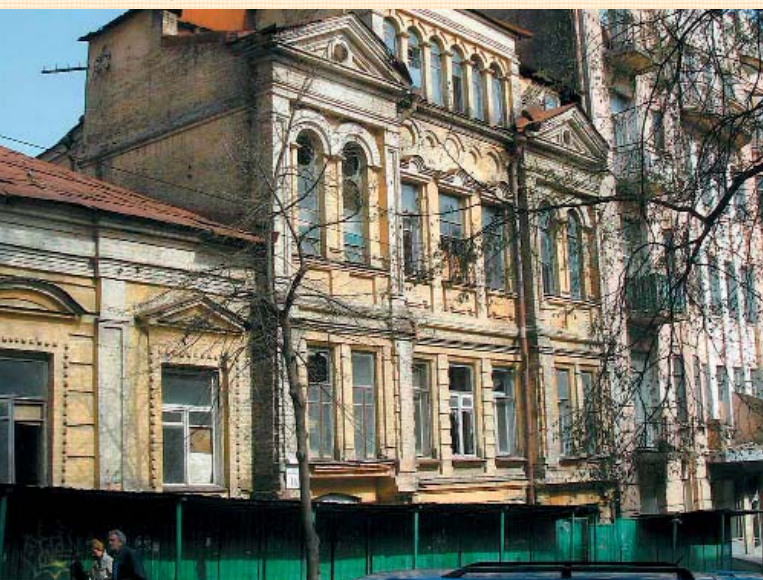

Злочини без покарання

Як було обіцяно у минулому номері журналу, друкуємо сумні враження журналістки Ірини Карманової від подорожей вулицями Києва.

Ірина Карманова

Пам'ятки, що кинуті напризволяще, впродовж багатьох років стоять під дощами, вітрами і снігами. Ігнорування стану цих будівель київською владою, пов'язане з корупцією, можна кваліфікувати як злочин у ставленні до культурної спадщини столиці та киян. Вирішити проблему реставрації і утримання будівель неважко: слід оголосити конкурс (з відповідними умовами) серед потенційних інвесторів, – знайдеться чимало осіб, що забажають стати власником пам'ятки архітектури, розташованої в історичному центрі Києва. Але це не робиться.

Вул. Мала Житомирська, 14 – садиба сім'ї художника Олександра Мурашка. Пам'ятка історії та архітектури другої пол. XIX – поч. XX ст. Складається з двох будівель. Одноповерхову споруду побудовано в стилі пізнього класицизму, триповерхову – у ренесансно-барочних формах. Са-

диба пов'язана з відомою київською сім'єю Мурашко. У 1898 р. її придбав власник художньої майстерні іконостасу Олександр Мурашко – рідний брат керівника Київської малювальної школи Миколи Мурашка і батько видатного українського художника Олександра Мурашка (1875-1919). У триповерховій будівлі розташовувалася майстерня художника. Навесні 1909 р. картини Олександра Мурашка отримали найвищу оцінку на міжнародній виставці в Мюнхені. Надалі він виставляв свої картини на значних виставках Європи і завжди з великим успіхом. Одночасно викладав у Київському художньому училищі, був одним із засновників Київського художнього товариства. У 1913 р. відкрив власну художню студію. Олександр Мурашко є, безперечно, гордістю України, й за радянських часів на будинку було встановлено меморіальну дошку. Київська інтелігенція неодноразово ставила питання про створення меморіального музею всесвітньо відомого земляка. Сьогодні одноповерхова і триповерхова будівлі перебувають у край занедбаному, аварійному стані.

Вул. Мала Житомирська, 12 – п'ятиповерховий житловий будинок, побудований у 1909 р., впритул примикає до будинку № 14. Споруда є пам'яткою архітектури, характерним зразком київського модерна. На фасаді, на рівні другого

поверху є скульптурні зображення орлів, на фризі і центральному аттику розташовані барельєфні композиції. В інтер'єрі також збереглися декоративні ліпні деталі. Мешканців будинку відселили багато років тому. В даний час зруйновано елементи центрального балкону, є тріщини і сколи фасадних елементів.

Вул. Ярославів Вал, 15-а – будинок, що належав сім'ї авіаконструктора Ігоря Сікорського. У другому ряду забудови, паралельному до вулиці, розташовується триповерхова будівля, в якій проживала сім'я одного з основоположників світової авіаційної техніки Ігоря Сікорського (1889 – 1972). Впродовж багатьох років інтелігенція Києва намагається переконати владу у необхідності створення Музею Ігоря Сікорського. Будинок, що є пам'яткою історії, побудовано у 1904 р. батьком геніального авіаконструктора –

відомим київським дитячим психіатром, професором Іваном Сікорським. Ігор Іванович жив тут у 1904 – 1912 рр. Саме тут було створено перші в Росії гелікоптери. На території садиби Сікорський побудував столярну майстерню, де разом з помічником виготовляв деталі літаків і гелікоптерів. У 1910 р. він вперше піднявся у київське небо на літаку власної конструкції. Будинок занехаяно, вибиті шибки, є сліди пожежі.

Вул. Алли Тарасової, 4 – п'ятиповерхова будівля (1909 р.), пам'ятка архітектури і мистецтва, розташовується навпроти торця готелю "Хаят" (Софійська площа). У Зводі пам'яток історії та культури України характеризується як один із яскравих прикладів стилю модерн у Києві, має значну історико-архітектурну і художню цінність. Вирізняється гарними планувальними рішеннями і прекрасними інтер'єрами. Будинок зводився з високим рівнем комфортності, мав центральне

опалення, каналізацію і ліфти. Сьогодні доведений київськими можновладцями до аварійного стану.

Вул. Горького, 44 – пам'ятка архітектури і історії. П'ятиповерхову будівлю побудовано у 1909–1910 рр. за проектом техника-будівельника А. Трахтенберга. Одна секція будинку була пристосована під житло, в іншій розташовувалося Жіноче комерційне училище, де викладали відомі у Києві фахівці. Перший поверх призначався під магазини, на четвертому – влаштовано велику залу. Будівля є оригінальним прикладом багатофункціональної прибуткової споруди. Архітектура будинку виконана у стилі модерн. На фасаді виділяється рельєф із зображенням жезлу бога Меркурія – символу торгівлі, який повторюється 5 разів. Споруда стоїть порожньою багато років, зруйновано дах, на якому деінде вже повиростали дерева, вибиті шибки. Зараз будинок щільно замаскували щитами, мабуть, міська влада готується до Євро-2012 (його розташовано неподалік Олімпійського стадіону).

Вищезгадані пам'ятки історії та культури ще можна повернути до життя, але робити це потрібно швидко – інакше Київ втратить їх назавжди. До речі, в одній із таких будівель можна було б розмістити багатостраждальний Музей історії Києва, якому ніяк не можуть знайти достойного місця серед столичної забудови.

Є в столиці і навмисно знищені споруди. Це унікальна пам'ятка архітектури радянського періо-

ду – Сінний ринок. Зруйнований він був при потуранні міської влади 23 серпня 2005 р. З тих пір – це відкрита рана на тілі Києва: будівельне сміття до цих пір не вивезене. На акціях протесту киян можновладці запевняли, що вони його відновлять – обдурили. Адже прекрасно збережена споруда могла б впродовж всього цього часу слугувати населенню. Ніхто за це не був покараний. Іншим

яскравим прикладом є нещодавно знищена пам'ятка архітектури на вул. Великій Васильківській (Червоноармійській), 35. Поряд з будинком 37, який частково обвалився у 2004 р. через неконтрольовані внутрішні перебудови приміщень, з'явилася зяюча дірка. Скільки років кияни і численні гості міста спостерігатимуть це видовище? Чи, може, до ЄВРО-2012 його теж закриють щитами?

Як нам рятувати історичний ЛЬВІВ?

Сергій Пустовалов

Львів. Неперевершена архітектурна перлина України. Місто, яке можна вважати одним із чудес України, чий архітектурні шедеври стоять поруч з шедеврами Праги, Кракова, Кельна, Каркассона. Площа Ринок, міський Арсенал, Порохова вежа, Вірменська церква, Чорна кам'яниця, каплиця Боймів і ще десятки унікальних архітектурних пам'яток, зосереджених в одному місті. Львів – це підручник архітектури, це сама історія України, відтворена у камені. Місто, яке залишено нам у спадок нашими пращурами, людьми багатьох культур, що тут мешкали. Місто, яке ми повинні зберегти для нащадків.

Ще з дитинства мені пощастило ходити бруківкою цих вулиць, тримаючи в руці довідники, книги з історії міста. Потім до нас повернулись "Історичні проходи по Львові" Івана Крип'якевича. Разом із цим закоханим у Львів ученим я осягав багатовікову історію міста і долучався до його аристократичної краси. Кожна маленька вуличка, кожен сквер є закінченим архітектурним шедевром. Над зовнішнім виглядом Львова впродовж сторіч працювали десятки архітекторів, художників, будівельників. Цим містом захоплювались великі письменники, музиканти, вчені. Це місто надихало їх на створення нових шедеврів.

Фото автора

Культурне надбання міста є безцінним. Картинна галерея, унікальний історичний музей, його філії: музеї зброї, меблів, природничий музей, етнографічний музей, музей-аптека, численні собори, церкви, костели XIII–XVIII ст. створюють неповторний колорит. А такі парки Львова, як Стрийський, Залізні Води, Погулянка назавжди залишаються у пам'яті тих, хто хоч раз прогулявся

Подвір'я башти Корнякта.

